

Занавкові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ, МІСЦЕВОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ
ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р. № 12 (1465). Виходить щотижня. 19 БЕРЕЗНЯ 1982 РОКУ. Ціна 2 коп.

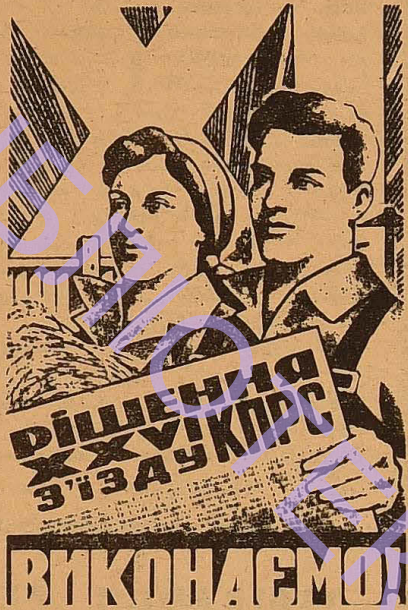
В ПАРТКОМІ ОДУ

На черговому засіданні партійного комітету ОДУ затверджено заходи партійної організації університету по вивченню, пропаганді і виконанню Постанови ЦК КПРС «Про 60-річчя утворення Союзу Радянських Соціалістичних Республік».

В плані заходів глибоке вивчення Постанови ЦК КПРС в партійних первинних організаціях факультетів і закладів, забезпечення вивчення студентами марксистсько-ленінського вчення з національного питання. З нового навчального року на гуманітарних факультетах буде введено читання спецкурсів з актуальних проблем ленінської національної політики, історичного значення утворення СРСР.

Намічено провести ряд наукових конференцій професорсько-викладацького складу і студентів, видання збірника «Братерська єдність літератур народів СРСР», семінари і науково-методичні конференції кураторів академгруп, єдині політдні і Дні науки, зустрічі з ветеранами партії і Великої Вітчизняної війни, вечори художньої самодіяльності, виступи вчених у пресі, по радіо і телебаченню, використання всіх форм і засобів ідеологічного виховання молоді в дусі радянського патріотизму і пролетарського інтернаціоналізму.

На засіданні парткому ОДУ було обговорено ряд питань про роботу партій-

ного бюро і деканатів історичного і біологічного факультетів з підготовки спеціалістів на вечірній і заочній формі навчання. В прийнятій постанові намічено заходи по усуненню недоліків в цій важливій справі.

Активно, гостро, по-діловому пройшло обговорення питання про роботу кафедр загальної і морської геології, палеонтології і регіональної геології з ідейно-політичного виховання студентів в світлі рішень XXVI з'їзду КПРС і XXVI з'їзду Компартії України.

Комісія, яка перевіряла роботу цих кафедр, відмітила ряд серйозних недоліків, де ідейно-виховна робота недостатньо пов'язана з зада-

чами учбово-виховної роботи, про що свідчить зниження якості успішності в зимову сесію. На факультеті є ще порушення трудової дисципліни. Мають місце елементи формалізму при плануванні і обговоренні питань ідейно-виховної роботи зі студентами. Викладачі кафедр недостатньо спираються в своїй роботі на студентські громадські організації. Послаблено контроль завідуючих кафедрами за організацією ідейно-виховної роботи на геологічному відділенні.

В своїй постанові партком ОДУ зобов'язав завідуючих кафедрами комуністів професора Мороза і доцента Ткаченко ліквідувати вказані недоліки, запропоновано деканату і партбюро факультету систематично заслуховувати на радах партійних зборів питання про роботу кафедр з ідейно-виховної роботи серед студентів, підвищити активність цієї важливої роботи на геологічних кафедрах. Намічено і ряд інших заходів з метою надання допомоги і підсилення контролю в справі покращення ідейно-виховної роботи зі студентами.

На засіданні парткому ОДУ була заслухана інформація комісії з профілактики і боротьби з пияцтвом, алкоголізмом і рядом інших правопорушень в університеті.

і так добре. Бо, мовляв, щось же потроху робиться! Хіба що зрідка можемо поговорити про якісь новини в культурі — і цього досить.

Вже закінчується березень, в розпалі друге навчальне півріччя, нові атестації, багато громадських справ, пов'язаних з оновленням територій в університеті і в гуртожитках, з різного роду практичними курсовими і багато-багато іншого. А в нас ще жодної розмови про суботник не відбулося, про те, щоб включитись в загальноуніверситетську діяльність комсомолу на вищому рівні.

Штаб «КП» ОДУ правильно критикував ряд факультетів, в тому числі і наш, за малу ініціативність в збиранні макулатури. І таких недоліків можна було б згадати чимало. А в комсомольців завжди багато невідкладних справ — в навчанні, в науці, в житті. І хочеться, щоб відчувалося на кожному кроці, що ти навчаєшся в університеті з прекрасними творчими традиціями.

О. ТРУШКОВСЬКА,
студентка I курсу РГФ,
староста 11 групи.

Надійна опора партії

ВІДКРИВСЯ XVII З'ІЗД ПРОФСПЛОК СРСР.

Школою управління, школою господарювання, школою комунізму стали в нашій країні профспілки. Свій обов'язок і покликання вони бачать у тому, щоб бути надійною опорою партії в масах, активно сприяти розвитку соціалістичної демократії, залучати трудящих до великої справи комуністичного будівництва.

Багатогранна, плідотворна діяльність радянських профспілок наочно підтверджує, наскільки підвищуються їх роль і значення в умовах розвинутого соціалізму. До свого XVII з'їзду професійні спілки прийшли у всеозброєнні досвіду і знань, тісно згуртовані навколо КПРС, її ленінського Центрального Комітету, сповнені рішучості і дали бути вірними помічниками партії. У центрі уваги найвищого профспілкового форуму, який почав роботу 16 березня в Москві, — шляхи дальшого вдосконалення діяльності найбільш масової з громадських організацій у світлі рішень XXVI з'їзду КПРС.

З змістовною промовою на з'їзді виступив Генеральний секретар ЦК КПРС, Голова Президії Верховної Ради СРСР товариш Л. І. Брежнев.

Збори партактиву

Відбулися збори партійного активу університету. З доповіддю «Про підсумки учбово-виховної роботи в I семестрі 1981—1982 навчального року і завдання партійної організації університету» виступив ректор ОДУ професор В. В. Сердюк.

З інформацією про роботу партійного комітету за період з 4.XI.1981 р. по 17.III.1982 р. виступив секретар парткому ОДУ доцент Л. Х. Калуст'ян.

Звіт про збори партактиву буде опубліковано в наступному номері.

Репродукція плаката «Мир — справа всіх і кожного» — перша премія, на міжнародному конкурсі. Автор — Р. Соха (ПНР).

(Фотохроніка ТАРС).

Справа твоєї групи

На повну силу

Мені, як старості групи № 11 I курсу (факультет РГФ, французьке відділення), хочеться поговорити про свої групові справи. На перший погляд, в колективі нашому все йде добре.

Сесія показала, що молоді вміє по-справжньому працювати, добре навчатись: є відмінники, чимало хорошистів, але ж є і трієчники. А їх, очевидно, могло і не бути, адже поступають в університет найсильніші, найзв'язтіші, гарячі, бойові юнаки і дівчата, які вміють горіти і мріяти, які неухильно прагнуть до найвищих вершин світової культури, до ствердження на землі гуманних ідеалів. А все це, звичайно, здобувається тільки в напруженій безперервній боротьбі за успіхи в навчанні, за поглиблене освоєння марксистсько-ленінської науки, за гідну зустріч XIX з'їзду ВЛКСМ... Комсомольська юність повинна горіти на кожному кроці.

А от про нашу, багато в чому хорошу, групу не випадає говорити в такому піднесеному тоні, в якому відчувалась би гордість за зроблене. Є активісти, які на-

магаються добросовісно виконувати певні обов'язки. Добре працює, наприклад, політсектор В. Ніколов, культсектор Л. Руденко, сектор стінної преси О. Стаханов, окремі комсомольці. Не можна не згадати, що група з ініціативи Людмили Руденко відвідала нещодавно музей західного та східного мистецтва, що деякі студенти допомагають факультетському клубу культури проводити цікаві, багаті за тематикою і формою вечори.

А загалом? А загалом життя групи, крім лекцій та регулярних політінформацій, проходять буденно. Майже нічого не робиться в плані громадсько-політичної практики. І це в той час, коли на інших факультетах першокурсники великим фронтом здобувають другу професію, читають лекції в школах, в училищах, на заводах, ведуть гуртки серед школярів з певних предметів, орієнтуючи їх на майбутню професію. А ми? Нас ніхто не чіпає, мовчить факультетське бюро КСМ — і ми спокійні. Хай інші горять душою і ділами, а нам

ПАМ'ЯТЬ

Комсомольці 3 групи філфаку II курсу (українське відділення) на чолі зі старостою І. Кривошеєю підготували і провели цікаву літературну композицію, присвячену радянському воїнові.

Скільки теплих слів прозвучало на адресу захисників рідної Вітчизни! Скільки віршів про війну було прочитано на цьому вечорі! І в кожному — нев'януча пам'ять про воїнів, які пішли увічність, про ветеранів війни.

Бюро курсу щиро вдячне активним учасникам вечора, які підготували чудову композицію: Т. Крамар, Т. Унтіловій, Л. Левицькій, С. Міус, Т. Лященко, З. Злобенко, В. Вусатому, Т. Мілько, О. Войцеховській, Ф. Гончар, В. Івановій, Ж. Коломійченко.

Л. ЦИБЕНКО.

НАЗУСТРІЧ XIX З'ІЗДУ ВЛКСМ

НА ШЛЯХУ СТАНОВЛЕННЯ

Сьогодні, коли залишилось зовсім мало часу до відкриття XXIV з'їзду ВЛКСМ та XIX з'їзду ВЛКСМ, ми підсумовуємо діяльність нашої факультетської організації за рік, що пройшов з дня відкриття XXVI з'їзду КПРС. З якими результатами зустрічаємо ми чергові комсомольські з'їзди?

Змагання первинних комсомольських колективів за право називатися академічною групою ім. XIX з'їзду ВЛКСМ знайшло широкий відгук серед комсомольців факультету. Перемога старших товаришів (2-ї групи IV курсу, українське відділення, комсорг — М. Макухіна) в огляді-конкурсі напередодні XXVI з'їзду КПРС надихнула в боротьбі за почесне звання первинної організації молодших курсів українського відділення (I—III курси), суперниками яких стали відповідні групи юридичного факультету та факультету романогерманської філології. Чимало цікавих справ вже є на рахунок гідних суперників. Це і захоплюючі програми II курсу російського відділення (комсорг Н. Пенська) та II курсу українського відділення (комсорг Л. Цибенко) на факультетському огляді художньої самодіяльності, котрий в цьому році проводиться вперше; це і конкурс політінформаторів на IV курсі російського відділення, що перетворився в справжній конкурс ерудитів, тощо.

За всіма цікавими справами стоїть авторитетна допомога викладачів Л. Ф. Фоміної, В. А.

Зайцева, Л. Г. Холоденко, В. П. Дроздовського, великий організаційний труд студентів В. Швіца (II рос. від.), Л. Цибенко (II укр. від.), Я. Фісенко (I рос. від.), В. Павличенко, А. Вишневої (IV укр. від.). Цих студентів об'єднує гаряче стремління зробити свій вагомий внесок в загальну картину справу. Як тут не згадати рядки із книги товариша Л. І. Брежнєва «Відродження»: «Справа — ось пробний камінь, на якому пізнається істинна ціна людини». І. Медінська та Л. Безпальчук, С. Лесіва і Є. Степанов — це студенти, які вміло сполучають велику громадську роботу з відмінним навчанням. Змістовною роботою відзначаються комсомольські організації I курсу українського відділення (комсорг О. Іспанюк) та IV курсу українського відділення (комсорг А. Вишневої).

Сьогодні ми готуємось провести факультетську науково-практичну конференцію за книгою Л. І. Брежнєва «Спогади», під керівництвом Т. Крамар починають активну індивідуальну роботу атестаційні комісії учасників Ленінського заліку, створений комсомольський оперативний загін. В цілому можна сказати, що колективи груп і курсів проробили значну роботу по виконанню рішень партійних з'їздів.

Разом з тим не станемо приховувати, що в нашій роботі є і ряд недоліків. Не висначає досвіду і вміння у наших секретарів і членів комітету, які вперше обрані на

них комсомольські організації I курсу мехмату, першої та другої груп III курсу історичного факультету, II курсу філфаку.

115 комсомольців взяли активну участь у трудовому десанті на будівництві готе-

комсомольську роботу. Обмаль принципності, твердості, контролю за виконанням запланованих завдань, планів, рішень. Це можна віднести до діяльності комсомольських бюро I курсу російського відділення (комсорг В. Грушин) та I групи V курсу російського відділення (комсорг Л. Фоміна).

В. Маяковський писав: «Увидел недостатки — про себя не таи, Недостатки товарища — недостатки твои. Дружбу — так понимать нужно: Общие недостатки исправим дружно!».

Ці слова повинні, на наш погляд, стати принципом роботи кожної комсомольської організації. Показником позитивного зрушення в цьому плані може стати той факт, що в порядку денному засідань комсомольських бюро все частіше з'являється питання про виконання положень Статуту членом ВЛКСМ. Тільки з початку цього звітного періоду комітет факультету вивчив і проаналізував роботу комсомольських організації II та III російського, I групи V російського, окремих студентів II українського та IV російського курсів. Справедливий критиці підлягала «безребетність» в роботі штабу «Комсомольського прожектора» (начальник Я. Фісенко) та «паперовий» стиль роботи учбово-виховної комісії факультету (голова О. Чорна). Всім цим недолікам найближчим часом буде приділено максимум уваги. Тільки конкретна жива робота дозволить нам з найкращими показниками зустріти XXIV з'їзд комсомолу України та XIX з'їзд ВЛКСМ. І слова Леоніда Ілліча Брежнєва із книги «Спогади» про те, що «завдання нечужих раніше масштабів ми можемо дооручати комсомолу, всім молодим людям Радянської країни і бачимо, що їм властиве благородне почуття особистої відповідальності за все, що відбувається на нашій землі...» надихають нас на нові справи.

І. БАНДЕЛЮК,
секретар комітету
комсомолу філологічного
факультету.

лю міжнародної організації молодіжного туризму «Супутник». По-ударному працювали тут філологи.

Виконання колективних передз'їздовських доручень продовжується.

Г. АНТИПЕНКО.

Твій гуртожиток

За зразковий побут

[Закінчення. Початок у попередньому номері].

Проходиш гуртожитком, його коридорами... Майже на кожному кроці твій погляд зупиняють численні яскраві стінди «По сторонам СЭВ», «Дети — наше будущее», «Государство и личность», «Рубежи XI пятилетки» тощо, а також плакати, виготовлені руками вузівської молоді, репродукції картин з чарівними пейзажами... На II поверсі в окремих кімнатах АГЧ університету проводить ремонт (таке враження, що в цьому гуртожитку ремонт ведуться то в одному, то в іншому місці безконечно — і влітку, і взимку). Можна почути стукіт в одній із кімнат I поверху. Заглянувши туди, побачиш, що це Саша Каці, побутсектор, майстер на всі руки, своїми силами підбиває чергову шафу, вікно, стілець, підставку для квітів. Кімнати, в основному, охайні, але не всі, наприклад, ті, в яких замість п'яти осіб мешкає вісім. Нерідко такий чепурний затишок перебивається неприємними деталями — супінням одягу: виявляється, в гуртожитку сушилка не працює, бо зарита поки що інвентарем. І не зрозуміло, коли ж вона звільниться від нього — мабуть, коли на вулиці буде тепло...

А коли проходиш кімнатами, то бачиш, що в багатьох традиції не завжди стали. Ще недавно першість на оглядах-конкурсах на кращу кімнату одержували кімнати

№№ 127, 332, 340 та інші, тепер же попереду йдуть №№ 328, 326, 153...

Зараз студенти гуртожитку обладнують спортивний майданчик, в чому їм повинна допомогти кафедра фізвиховання — і в обладнанні, і з інвентарем. Впорядкування території йде повним ходом, а от весті вчасно сміття — тут потрібна машина, якої АГЧ, хоч і обіцяє, проте не виділяє вчасно, виходить застій, мешканці нервують, бо час іде. Активісти поки що марно (і який уже рік!) добираються встановлення в гуртожитку радіовузла, що значно допоміг би в їх напруженій організаційній роботі.

Отже, справ у членів студради, у всього колективу дуже і дуже багато. Не все вони спроможні робити, з тих чи інших причин, на найвищому рівні. Але вони докладають всі свої зусилля, намагаються завжди бути ретельними і принциповими, бо гуртожиток для студентської молоді — значима частка їхнього життя, місце, яке вони величають красномовно: «палац», «рідна домівка», «затишок», і навіть — «студентський Будинок культури». Адже гуртожиток, з року в рік накопичує свої прекрасні трудові та культурні традиції, котрі ніколи не згаснуть і котрі з великим запалом наслідуються новим поколінням мешканців.

А. МИХАЙЛОВ.

ЗАСІДАННЯ СЕКЦІЇ ЮНКОРІВ

У студентів IV курсу філологічного факультету в самому розпалі педагогічна практика. Алла Домарецька і Катерина Авраменко разом з товаришами проходять її в середній школі № 9 м. Одеси. Керує педпрактикою доцент кафедри педагогіки Л. М. Веляєва та методисти В. І. Силантьєва та Е. Е. Мінкевич.

Крім уроків російської мови та літератури у 4—8 класах, студенти ведуть велику громадську роботу. А. Домарецька та К. Авраменко керують гуртком «Дивовижне поряд», секцією жанрів газети.

Відбулось розгорнуте засідання секції для членів редколегії стінних газет 4—7 класів. Про стиль радянської преси, історію газетних жанрів, технологію газетного виробництва розповіли учням співробітник університетської газети «За наукові кадри». Зокрема, доповідач зупинився на ролі шкільної стінної преси у вихованні школярів.

Юнкори розповіли про проблеми, які стоять перед їх газетами, і одержали цікаві та змістовні поради.

Л. СЕРПНЕВИЙ.

Так тримати!

Всім комсомольським організаціям університету звітували про виконання комсомольських доручень на честь XIX з'їзду ВЛКСМ. Серед

БІЛЬШЕ УВАГИ ПЕРШОКУРСНИКАМ

Про те, що потрібно допомогти першокурсникам у їх адаптації до умов навчання і життя вищої школи, багато тепер пишуть і говорять на кафедрах і вчених рада. Це закономірно і потрібно. Тільки не завжди виховна робота, що проводиться на перших курсах, буває досить ефективною. Ще має місце формалізм, а рівень виховної роботи оцінюється, головним чином, тим, скільки і яких заходів було проведено, а не тим, як ці заходи впливають на студентів, який кінцевий результат виховних зусиль кафедр, кураторів, громадських організацій.

А що ж є головним в адаптації першокурсників і в чому їм потрібна допомога на факультеті?

Як показує досвід, особливо важливим в адаптації першокурсників до умов університетського навчання є формування у них морально-вольових якостей, необхідних для успішного навчання. В школі значну роль відіграють такі спонукальні стимули, як щоденне опитування учнів, оцінки на кожному

уроці, постійна увага вчителя. В університеті цього нічого немає. Потрібні свої щоденні зусилля у навчанні і висока відповідальність перед колективом і самим собою. Самостійність у навчанні — головна якість, яку слід виховувати у першокурсників. Але не можна думати, що для виховання таких якостей потрібно повертатись до шкільної методики опіки і щоденного контролю. Ні. Завдання університету інші.

Ми зобов'язані готувати творчого фахівця, здатного до активної громадської діяльності. Досягненню цієї мети і підлягає методика та організація навчального процесу, розрахованого на всебічне формування молодого спеціаліста, вчителя, прищеплення йому уміння самостійно поповнювати свої знання і після закінчення університету. Вихідні основи цих якостей створюються на перших курсах.

На відміну від школи, в університеті складовим елементом навчальної діяльності є самостійна позааудиторна робота, яка вимагає великих

зусиль і організованості студента, що можливе лише при усвідомленій відповідальності і вольовій цілеспрямованості на протязі всього періоду навчання.

Важливою проблемою в роботі з першокурсниками є створення колективу групи і включення його у життя колективу факультета і університета. Спочатку в групах перших курсів немає ніяких зв'язків, що з'єднували б окремих студентів у колектив. У групах самотні особи, що прийшли на факультет з різними індивідуальними особливостями. А тому важливим завданням кураторів і комсомольських організацій факультетів є надання допомоги цим групам у створенні своїх колективів. Головне буде: індивідуальні інтереси — обраний факультет, перспектива здобути улюблену спеціальність, а також і конкретні навчальні інтереси перетворити у загальні групові інтереси. Без цього колективу не буде. Саме з цього і починається і колективна думка і колективне життя групи.

Саме тут і потрібна особлива увага факультетської комсомольської організації до створення авторитетного для студентів дійового активу в групах, надання активістам щоденної підтримки і допомоги.

Значний педагогічний ефект першокурсників дає зближення з студентами кафедри. Наприклад, на філологічному факультеті окремі кафедри закріплюються за першими курсами на всі роки навчання. Можливі й інші організаційні форми. Важливо те, що кафедри, виконуючи різноманітну методичку, з перших років навчання першокурсників знайомлять їх не тільки з навчальними питаннями, а і з проблемами науковими, методичними, виховними, якими займається та чи інша кафедра. Ось чому першокурсники дуже схвально ставляться до бесід з ними завідувачів кафедр і провідних вчених факультету. В деяких вищих навчальних закладах є дуже цінний досвід невимушених бесід проректорів і ректора з першокурсниками,

і не на вузівському рівні, а на факультеті, в групі.

Різномітні інколи зустрічається в організації і методиці навчального процесу на перших курсах. Зокрема дискутується питання: як читати лекції на перших курсах — на вузівському рівні чи шкільній лекції? Тривалі спостереження показують, що лекції на перших курсах доцільно читати на вузівському рівні. Першокурсникам імпує те, що вони з перших лекцій відчують вимоги вищої школи. Що тут і на лекціях і на інших заняттях потрібні вольові зусилля, повна віддача навчальній праці.

Враховуючи цю особливість першокурсників, потрібно, щоб лекції на перших курсах читали найбільш досвідчені вчені-педагоги, що здатні захопити студентів своєю наукою і прищепити їм смак до пошуку, заохотити творче ставлення до навчання.

І. І. КОБИЛЯЦЬКИЙ,
зав. кафедрою
педагогіки ОДУ.

ОГЛЯД-КОНКУРС. ПЛЮСИ І МІНУСИ

Три дні в нашому університеті проходив традиційний огляд-конкурс художньої творчості факультетів. 5 березня ці події завершилися заключним концертом, присвяченим Міжнародному жіночому дню.

Кращих результатів в огляді-конкурсі добились ті факультети, які почали готуватися до конкурсної програми задовго до самої події. Перш за все це стосується механіко-математичного факультету. Добре підготувались також студенти історичного факультету, які, пам'ятаючи сумні уроки минулого, в цьому році зарані розраховували і організували свої творчі сили.

Кращими номерами — майже на всіх факультетах — були ті частини програми, в яких брали участь ентузіасти загальноуніверситетських колективів художньої самодіяльності: А. Редер, Г. Петухов (хімфак), І. Яковлев, А. Фесуненко, І. Гілко (істфак); Л. Гончарук та всі учасники естрадного ансамблю геолого-географічного факультету; «ударні одиниці» факультетських СТЕМів (І. Лосинський, І. Осипов — РГФ; Н. Щербинська, В. Борисов, А. Черняков — мехмат).

Ми назвали тільки частину тих, хто найбільш самовіддано працює в загальноуніверситетському публіцистичному театрі «Жовтень» (керівник В. В. Крапива), в ансамблі скрипалів (керівник Л. В. Піскун), естрадному колективі університету (Л. І. Левітін), колективі читців

(В. А. Юсим), ансамблі народного танцю (Ю. Л. Гудін). Ряд студентів різних факультетів розвивають свої вокальні здібності в хоровій капелі університету (А. П. Серебри); хори української народної пісні (Б. Ю. Симвич).

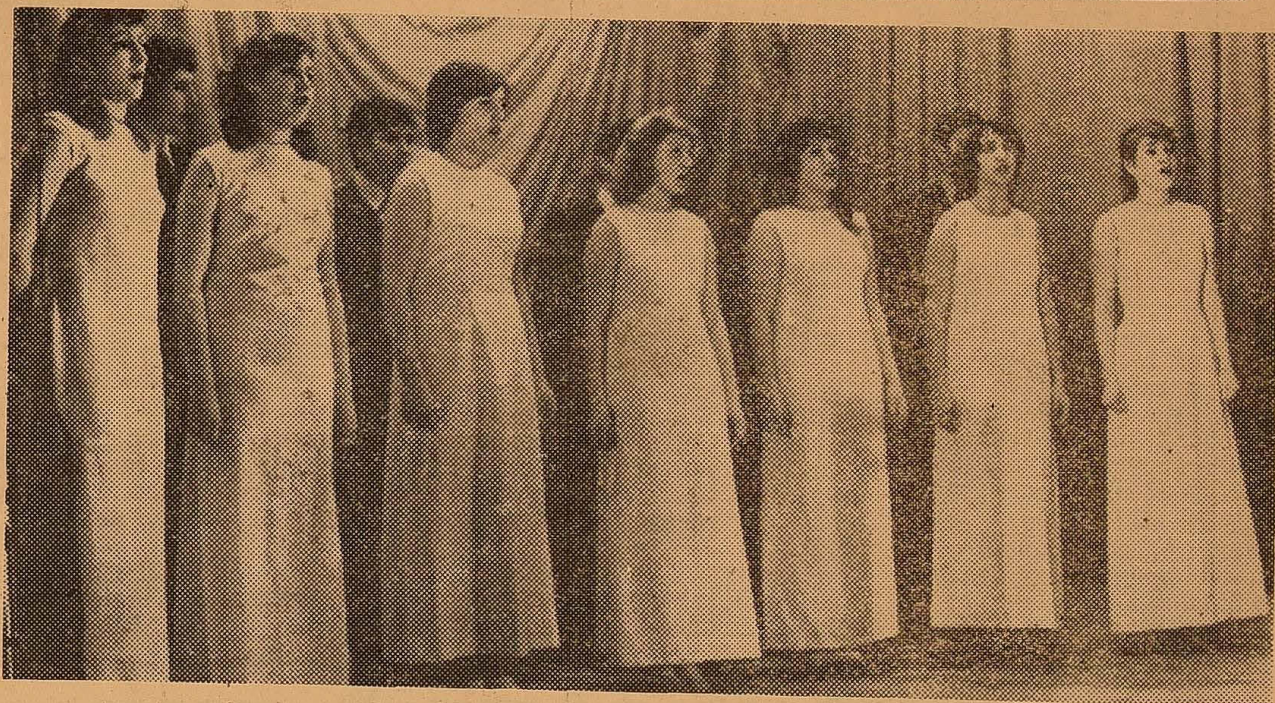
Девіз нинішнього огляду пов'язаний зі святкуванням 60-річчя утворення СРСР. В цьому плані і повинна була компонуватися загальна структура концерту. Проте не всі факультети врахували дані вимоги. Найбільш послідовно вони були виражені в програмі історичного факультету, до цілісної композиції прагнули студенти механіко-математичного, геолого-географічного та біологічного факультетів. Що стосується філологічного, юридичного і факультету романогерманської філології, то слідування девізу проглядається тут з великим трудом.

В жорі, яке оцінювало результати творчих зусиль факультетської самодіяльності, входили представники загальноуніверситетських кафедр, громадських організацій університету, а також спеціалісти, що професійно працюють в галузі певного сценічного жанру. Загальна оцінка за концерт складалася із кількох компонентів, при цьому жорі прагнуло поєднати і кількісний і якісний підхід до оцінюваних номерів програми і до концерту в цілому.

В загальному місця розподілились таким чином: I місце — мехмат (відповідальна за культурмасову роботу на факультеті Т. С. Щурська), II місце — геофак (В. І. Грановська), III — істфак (Л. П. Персидська), IV — біологічний і фізичний факультети (А. В. Запорожченко, П. Т. Віктор), V — хімфак (С. Н. Павленко), VI — юрфак (Т. М. Додіна), VII — факультет РГФ (Е. С. Друтейко), VIII — філфак (Л. Ф. Фоміна).

Т. А. ТАРАСЕНКО,
член парткому
університету,
відповідальна
за культурно-масову
роботу.

(Далі буде).

НА ЗНІМКАХ:
Читають студенти хімічного факультету С. МЕЛЬНИК та А. РЕДЕР;

Молдавський народний танець виконують студенти історичного факультету; «Мир всем, кто трудится» співає хор геолого-географічного факультету.

Фото І. Москаленка.

Куточок рецензента

Велична тема драматургії

Лектори, культурні діячі міста й області, що проводять лекційну роботу з питань дружби народів та інтернаціоналізму, отримали собі на допомогу надзвичайно важливі методичні рекомендації «Велична тема драматургії» (видавці: Одеська обласна організація товариства «Знання», Одеський обласний науково-методичний центр народної творчості та культурно-освітньої роботи). На титульній сторінці позначено: «Назустріч 60-річчю утворення Союзу РСР». Автор брошури — доцент, кандидат філологічних наук Одеського державного університету П. Т. Маркушевський.

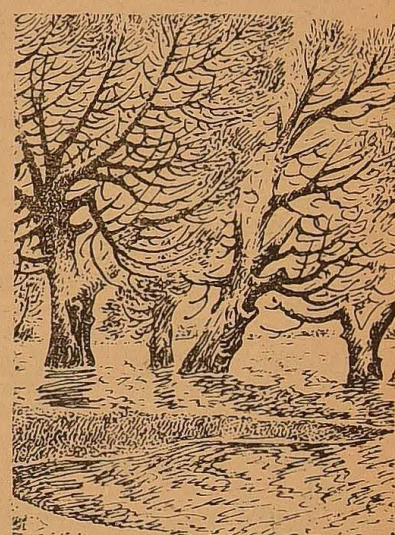
Основна тема рекомендацій — корені дружби українського і російського народів, що знайшли свій глибокий багатогранний відбиток в українській дожовтневій і радянській драматургії, в партійних документах Комуністичної партії та Радянського уряду. Значне місце відводиться висвітленню знаменної історичної події — возз'єднанню України з Росією 1654 року. Автор брошури розкриває перед нами цілу панораму ставлення до цієї події з боку прогресивної громадськості всієї Росії XIX та початку XX століття, найбільше зосереджуючись, звичайно, на творах видатних драматургів. Тема ця завжди була для передової громадськості Росії першорядною, бо, як підкреслювалось в «Тезах про 300-річчя возз'єднання України з Росією (1654—1954)», «Навіки зв'язавши свою долю з братнім російським народом, український народ врятував себе від іноземного поневолення і забезпечив можливість свого національного розвитку». Саме

тому до пам'ятних подій XVII століття, говорить автор, звертались К. Рилєєв і Є. Гребінка, Ф. Глінка і М. Шашкевич, В. Белінський і Т. Шевченко, М. Старицький і П. Грабовський. І. Франко в дожовтневу добу, а з радянських письменників — П. Тичина і М. Рильський, М. Тихонов і М. Бажан, О. Корнійчук і П. Панч, І. Ле і М. Дмитерко, І. Драч та інші. Ось саме на цих, в основному, іменах — де широко, ґрунтовно, де побіжно штрихом, проте виразним, — і зупиняється автор брошури.

Це невелика за обсягом брошура — всього 44 сторінки має. Але зміст її місткий, вагомий, творчо напружений. Відчувається неабияка майстерність автора в економнографічну пластинку композиції вкласти багатий і цікавий факт, оснований на глибоких знаннях, на оригінальних висновках, на пристрасній любові до літератури і мистецтва, на безперервних пошуках нового матеріалу, що служив би великій ідеї, великому завданню — «Озброювати радянський народ, кожне нове покоління непереможною зброєю історичної правди, глибоким розумінням законів і перспектив суспільного розвитку, спираючись на непохитну основу марксистсько-ленінського вчення» (із Постанови ЦК КПРС «Про подальше поліпшення ідеологічної, політико-виховної роботи»).

Читається брошура з неослабною увагою: навіть спеціалістами, бо сприяє розширенню нашого культурного обр'ю. І, гадаю, вона посправжньому послужить цій прекрасній меті. Особливо — для молоді.

А. НЕРОДЕНКО.

А ВЖЕ ВЕСНА, А ВЖЕ КРАСНА...

Весна! Скільки несе вона простору і сонця, скільки ясних погожих днів!

На Україні початок весни найчастіше ліне потоками тепла, від яких скресають ріки, різко підвищується температура. Не боячись повернення холодів, рано розвішують жовтаві сережки верби. Повернувшись додому, купаються у волого-теплого чистому повітрі шпаків.

Буває, що березень не одразу радує теплом, триває зимовий холод, часто добавляє сніги.

Цього року зима на Україні була малосніжною, сонячною, помірно теплою. У лютому морози часто змінювались легким потеплінням, і температура вдень досягла нуля градусів.

Березень на Україні з перших днів сяє сонцем. Народне прислів'я каже: «Сухий березень, теплий квітень, мокрий май — буде жито, як той гай». Отже, березень гарно починає весняний заспів.

М. ІГНАТЕНКО.

НА ВАШУ КНИЖКОВУ ПОЛИЦЮ

В одеських магазинах «Пропагандист», «Будинок книги» та інших книгарнях міста і області є література на допомогу пропагандистам, агітаторам, слухачам системи партійного та комсомольського навчання по темі: «Наш соціалістичний спосіб життя».

«Наш соціалістичний спосіб життя». К., «Молодь», 1980 р.

Книга висвітлює зміст та основні риси радянського, соціалістичного способу життя, яскраво і переконливо розкриває його соціально-економічну, політичну і духовну сутність, діяльність КПРС по утвердженню та удосконаленню цього способу життя, аргументовано розвінчує буржуазну і ревізіоністську фальсифікацію соціалістичного способу життя.

«Соціалістичний спосіб життя». Довідник. К., «Політвидав України», 1981 р.

Довідник містить систему понять, категорій, термінів, з допомогою яких аналізується суть, характерні риси та напрями соціалістичного способу життя. В ньому ви-

кладено теоретичні проблеми, дається аналіз конкретних соціальних явищ.

Андрианов Н. П. «Советский образ жизни и атеистическое воспитание». М., «Политиздат», 1981 р.

Волков Ю. Є., Роговін В. З. «Вопросы социальной политики КПСС». М., «Политиздат», 1981 р.

Загладин В. В. «Историческая миссия социалистического общества». М., «Политиздат», 1981 р.

Ермолаев М. М. «Суспільство соціальної справедливості». К., «Політвидав України», 1981 р.

Кононенко В. Г. «Моральні цінності соціалістичного способу життя». К., «Молодь», 1981 р.

«Конституція розвинутого соціалізму: історическіе предпосылки и значение». М., «Наука», 1981 р.

Корольков В. Г. «Соціалістичний спосіб життя і розвиток особи». К., «Політвидав України», 1981 р.

Оганян Г. А. «Зростання добробуту народу — характерна риса соціалістичного способу життя». К., «Знання», 1981 р.

НАУКОВА бібліотека університету існує 165 років. В 1817 р. в Одесі був відкритий перший вищий учбовий заклад — Рішельєвський ліцей. Одночасно була створена «основна бібліотека ліцею», що виконувала функції сучасної наукової бібліотеки. Це дійсно була перша державна наукова бібліотека на всій величезній території Півдня.

Перші книги бібліотеці подарував Рішельє: рідкісні французькі видання, в їх числі і знамениту «Енциклопедію Дідро та Д'Аламбера» — вершину матеріалістичної і антирелігійної думки XVIII століття. Авторитет бібліотеки був настільки високим, що багато людей вважали за честь подарувати їй окремі книги, а то і цілі зібрання книг.

В 1865 р. Рішельєвський ліцей був реорганізований в університет, а основна бібліотека ліцею перетворилася в фундаментальну наукову бібліотеку університету. В наших фондах збереглося понад 30 тисяч книг та журналів з печатами Рішельєвського ліцею. Розуміння того, що бібліотека стала хранителькою досвіду попередніх поколінь, який відбився на мільйонах сторінок книг, газет, журналів, підвищувало громадський престиж бібліотеки. Встановилась традиція: кожний випускник, викладач, студент вузу, що надрукував статтю чи книгу, один екземпляр своєї праці обов'язково приносив в подарунок бібліотеці.

Багато професорів і прос-

то власників великих книжкових зібрань заповідали свої бібліотеки університету, вважаючи, що кращим пам'ятником для них будуть покоління, які користуватимуться їх книгами.

Наша держава, починаючи з перших років встановлення Радянської влади в м. Одесі, регулярно відпускала значні кошти на поповнення бібліотечних полиць. Співробітники бібліотеки в

Студент і книга

роки громадянської війни і в період німецько-фашистської окупації, ризикуючи життям, спасали бібліотеку, як могли.

Зараз наукова бібліотека щодо багатства і розміру своїх фондів числиться серед перших двадцяти бібліотек нашої країни і одна із найстаріших на Україні. Вона переросла рамки просто університетської бібліотеки і стала національною скарбницею. Сюди приїжджають читачі із багатьох міст і країн — і все заради книжок, які зберігаються на її полицях.

Але за останній час ми, на жаль, зіткнулися з ганебним явищем варварського

поводження з бібліотечними книжками. Студентами історичного факультету вирвані сторінки із реферативного журналу «Суспільні науки в СРСР» за 1978 р. (№№ 3, 4, 6), 1979, (№ 5). Дипломні та курсові роботи вони писали з новітньої історії і «позичили» собі ці сторінки назавжди. Із журналу «Політична самоосвіта», також повірили чимало сторінок майбутні сячі світлого і розумного. Навіть доходять до того, що у таких шановних антикварних видавництвах, як «Енциклопедія Брокгауза», якою користувалося не одне покоління російської інтелігенції, жирними чорнилами підкреслюють цілі абзаци, нібито вони назавжди залишаться в їхніх головах. Студент фізичного факультету вирвав сторінки із книги Ландау «Механіка суцільних середовищ», а це, між іншим, єдиний екземпляр, яким товариші його вже не зможуть користуватись.

Хочеться запитати, чи працюють з комсомольцями в цьому напрямі комітет комсомолу, деканати, куратори, викладачі, студентська громадськість, чи звертають їхню увагу на подібні негідні вчинки? Адже ми повинні всі разом збирати, накопичувати і, що найголовніше, як зіницю ока, зберігати все те, що накопичувалося на протязі 165 років, і що повинно зберігатися віками.

В. ФЕЛЬДМАН,
головний бібліотекар
НВ ОДУ.

ВЕЛИКИЙ НАРОДНИЙ ПОЕТ

(До дня народження
Т. Г. Шевченка).

Тарас Григорович Шевченко — великий український поет, художник, мислитель, революційний демократ.

Ще в дитинстві в Тараса пробудився потяг до книги й малювання. У 1831 році він потрапляє до Петербурга. У ранній петербурзький період свого життя Шевченко поповнює знання з української народно-пісенної творчості, прилучається до російської культури, вчиться малювати в майстерні живописця В. Ширяєва. Пізніше він знайомиться з українським письменником Є. Гребінкою, видатним російським художником К. Брюлловим, відомим поетом В. Жуковським та іншими представниками літератури й мистецтва.

У 1838 році, здобувши волю, Тарас Шевченко дістає змогу вчитися в Академії мистецтв.

В Петербурзі прокидається геній Шевченка як поета, а захоплення живописом відходить на другий план. У 1840 р. молодий поет видає першу збірку поезії під назвою «Кобзар».

11 травня 1843 року поет виїхав на Україну. Майже де-

в'ятимісячна подорож по рідному краю залишила глибокий слід у його свідомості і творчості.

Осінь 1845 р. — час виняткової творчої продуктивності для Шевченка. Протягом жовтня—грудня він написав поеми «Єретик», «Сліпий», «Наймичка», вогненну інвективу «Кавказ», пройняту ідеєю єднання народів в спільній боротьбі з царизмом, послання «І мертвим, і живим...», вірші «Холодний Яр», «Минають дні, минають ночі...», «Заповіт» та інші твори.

5 квітня 1847 р. за участь у Кирило-Мефодіївському товаристві поет був заарештований і відправлений до Петербурга. 30 травня 1847 року кириломефодіївцям оголосили вирок. Дев'ять років триває заслання Шевченка. Позбавлений права творити, він, проте, криючись від стороннього ока, продовжує писати. Після повернення з заслання Шевченко написав поему «Неофіт», триптих «Доля», «Муза», «Слава». Тавруючи антинародну суть царизму, поет проголошує революційний шлях роз-

в'язання селянського питання.

Влітку 1859 року Шевченко востаннє побував на Україні, де його знову заарештували за «недозволені» розмови. Арешти, переслідування, тяжке заслання підірвали здоров'я поета. В 47 років обірвалося його життя. Тіло поета було перевезене на Україну й поховане біля Канева, над Дніпром.

Вивченням спадщини Шевченка займаєся і займається плеяда дослідників на Україні, у братніх республіках, а також за кордоном. У радянський час шевченкознавство виділилося в самостійну галузь суспільних наук. Музеї Шевченка існують у Києві, Каневі, селах Шевченкове й Моринці, Ленінграді, Орську, Форт—Шевченку та інших містах і селах. Пам'ятники Кобзарю споруджені в Москві, Києві, Харкові, Каневі, Ашхабаді, Ворошиловграді, Одесі. Щорічно присуджуються державні премії Української РСР імені Т. Г. Шевченка.

Творчість великого Кобзаря належить українському народові, усім радянським народам, усьому прогресивному людству.

На знімку: фоторепродукція полотна «Іван Грозний».

Самобутній художник

В залах Одеського художнього музею почала діяти виставка народного художника СРСР, професора Іллі Сергійовича Глазунова. Ця культурна подія тим більш знаменна, що в цьому році виповнюється 25-річчя творчої діяльності художника.

І. С. Глазунов — випускник Інституту живопису, скульптури та архітектури ім. І. Ю. Рєпіна (м. Ленінград). Ще будучи студентом, він заявляє про себе як талановитий самобутній художник. В 1957 році в Москві в Центральному залі працівників мистецтв відкривається перша виставка його робіт. З того часу кожна виставка І. С. Глазунова стає своєрідним звітом майстра. Його виставки завжди викликали величезний інтерес у Франції й Польщі, Лаосі та Італії, В'єтнамі й Данії.

На виставці в Одесі представлено близько 200 його творів. Ця виставка дає повну уяву про творчість художника.

Робота Глазунова, як художника-графіка, представлена серією, присвяченою героїчному В'єтнаму, де майстер побував в найважчий для країни час. Прекрасно виконані графічні листи — ілюстрації до творів Достоєвського та Мельникова-Печерського.

Велику частину експозиції

займають живописні полотна. Особливо хочеться відзначити ранні роботи: «Портрет дружини», «Ленінградська весна», в них художник демонструє яскраве відчуття колориту, виступає як тонкий проникливий психолог.

Особливе місце займають роботи, присвячені російській історії. Ця тема, як лейтмотив, проходить через всю творчість майстра. Дивлячись на ці полотна художника, ми нібито гортаємо сторінки героїчної, важкої і прекрасної історії Русі: «Борис Годунов», «Іван Грозний», «Царевич Дмитрій»...

Широка і цікава галерея портретів, створених І. С. Глазуновим. Це портрет У. К. Кекконена, С. Аьенде, Індіри Ганді, І. Смоктуновського...

І. С. Глазунов веде активну викладацьку діяльність, веде портретний клас в Художньому інституті ім. В. І. Сурикова.

В недалекому майбутньому одеситів чекає ще одна чудова зустріч з творчістю художника: І. С. Глазунов — автор декорації до спектаклю «Маскарад» в Одеському театрі опери та балету.

Н. ЯКОВЕНКО,
ст. науковий співробітник
Одеського художнього
музею.

В. С. Алексєєв-Попов

З березня 1982 року несподівано пішов з життя кандидат історичних наук, доцент історичного факультету В. С. Алексєєв-Попов.

В. С. Алексєєв-Попов народився в 1912 році в м. Дніпропетровську в сім'ї службовця. Після закінчення школи він навчався в хімічному технікумі, працював за спеціальністю. В 1934—1938 роках В. С. Алексєєв-Попов — студент історичного факультету, потім — аспірант кафедри нової історії

Ленінградського університету.

В. С. Алексєєв-Попов — учасник Великої Вітчизняної війни, оборони Ленінграда, нагороджений медалями.

Після звільнення м. Одеси В. С. Алексєєв-Попов викладав в ряді одеських вузів, в 1948—1953 рр. він — доцент кафедри загальної історії Одеського університету. В 1953—1956 рр. працював доцентом в партійній школі при Одеському обкомі КП України, потім знову повернувся в Одеський

університет, де і викладав до пенсії.

В. С. Алексєєв-Попов збагатив радянську історичну науку рядом цінних досліджень з історії французької буржуазної революції кінця XVIII сторіччя і з історії Паризької комуні. Його наукові праці відомі не тільки в нашій країні, вони публікувались також в НДР, у Франції. Загальне визнання одержали видані за його редакцією та передмовою «Трактати» великого французького філософа Жан-Жака Руссо.

В. С. Алексєєв-Попов вів велику громадську роботу, неодноразово обирався членом профспілкового бюро факультету. Являючись заступником

голови правління обласного відділення Товариства радянсько-болгарської дружби та членом правління Товариства «СРСР—Франція», В. С. Алексєєв-Попов проводив значну роботу в галузі міжнародного виховання студентства. Йому були властиві висока принциповість, велика лекторська майстерність, стремління до всього нового, передового. Прекрасний педагог, він виховав багато молодих істориків, які нині трудяться в різних наукових та учбових закладах.

Світла пам'ять про Вадима Сергійовича Алексєєва-Попова назавжди залишиться в пам'яті його колег і учнів.

Група товаришів.

Редактор В. НИКОЛАЄВ.

Ректорат, партком, профком, комітет комсомолу університету та колектив наукової бібліотеки висловлюють глибоке співчуття директору наукової бібліотеки Петру Михайловичу Бондаренку з приводу тяжкої втрати — смерті матері **БОНДАРЕНКО Юлії Михайлівни**.

ПИШІТЬ НАМ:

270000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії, 24.

ДЗВОНІТЬ:

телефони: міський 23-84-13, внутрішній 841 (з міста 206-841).